

SCI-CONF.COM.UA

PERSPECTIVES OF WORLD SCIENCE AND EDUCATION

**ABSTRACTS OF V INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
JANUARY 29-31, 2020**

**OSAKA
2020**

PERSPECTIVES OF WORLD SCIENCE AND EDUCATION

Abstracts of V International Scientific and Practical Conference

Osaka, Japan

29-31 January 2020

Osaka, Japan

2020

UDC 001.1

BBK 79

The 5th International scientific and practical conference “Perspectives of world science and education” (January 29-31, 2020) CPN Publishing Group, Osaka, Japan. 2020. 884 p.

ISBN 978-4-9783419-8-3

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Perspectives of world science and education. Abstracts of the 5th International scientific and practical conference. CPN Publishing Group. Osaka, Japan. 2020. Pp. 21-27. URL: <http://sci-conf.com.ua>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Editorial board

Ryu Abe (Kyoto University)

Yutaka Amao (Osaka City University)

Hideki Hashimoto (Kwansei Gakuin University)

Tomohisa Hasunuma (Kobe University)

Haruo Inoue (Tokyo Metropolitan University)

Osamu Ishitani (Tokyo Institute of Technology)

Nobuo Kamiya (Osaka City University)

Akihiko Kudo (Tokyo University of Science)

Takumi Noguchi (Nagoya University)

Masahiro Sadakane (Hiroshima University)

Vincent Artero, France

Dick Co, USA

Holger Dau, Germany

Kazunari Domen, Japan

Ben Hankamer, Australia

Osamu Ishitani, Japan

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: osaka@sci-conf.com.ua

homepage: <http://sci-conf.com.ua>

©2020 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2020 CPN Publishing Group ®

©2020 Authors of the articles

45.	БАЛИМ О. А. КОРЕКЦІЙНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА РОБОТА ПІД ЧАС ЗАНЯТЬ ЛФК ТА РИТМІКИ ДЛЯ ЗМІЦНЕННЯ ЗДОРОВ'Я ДИТИНИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.	270
46.	БЕКБЕРГЕНОВА М. Д. ИСТОРИЧЕСКАЯ ПРОЗА В КАРАКАЛПАКСКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ ВОПРОСЫ ТИПОЛОГИИ.	277
47.	БУЗ А. А. ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ИНТЕГРАЦИОННЫХ И ДЕЗИНТЕГРАЦИОННЫХ ТЕНДЕНЦИЙ МИРОВОЙ ЭКОНОМИКИ ВТОРОГО ДЕСЯТИЛЕТИЯ XXI ВЕКА.	281
48.	БУТКО Я. О., УЛАНОВА В. А. БЕЗПЕКА ЗАСТОСУВАННЯ МІСЦЕВИХ АНЕСТЕТИКІВ У СТОМАТОЛОГІЇ.	292
49.	БОКАРЕВА Л. Л., СТОРОЖКО И. Д. ПОРТРЕТ КУРИЛЬЩИКА ШАХТИНСКОГО РЕГИОНА КАРАГАНДИНСКОЙ ОБЛАСТИ.	295
50.	БОБР С. В. ОЦІНКА ІНТЕНСИВНОСТІ ТА ПОШИРЕНOSTІ ЗАХВОРЮВАНЬ ПАРОДОНТУ У ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ.	301
51.	ВАЩЕНКО Л. С. ДОДАТКОВІ ЗАНЯТТЯ (РЕПЕТИТОРСТВО) – ЦЕ НЕДОВІРА ДО ШКОЛИ ЧИ БАЖАННЯ УСПІШНО СКЛАСТИ ЗОВНІШНЄ НЕЗАЛЕЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ.	305
52.	ВОЛОДЬКІНА М. В. ТЕНДЕНЦІЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ СТРУКТУР СУЧАСНИХ БІЗНЕС-ОРГАНІЗАЦІЙ.	310
53.	ГІПТЕРС З. В., КОВАЛЬ М. С., КУСІЙ М. І. АНДРАГОГІЧНІ ПРИНЦИПИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ: ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ.	320
54.	ГІПТЕРС З. В., КОВАЛЬ М. С., КУСІЙ М. І. ДО ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ.	328
55.	ГРИЦЬКОВ Є. В., ЗУБАРЄВ Д. В. ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОРПОРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ.	337
56.	ГРИГОРЕНКО С. М., ЛИСЬ Д. А., ГРЕВЦОВ О. О. ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ КЕРУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИМ ПРОЦЕСОМ МОДЕРНІЗОВАНОЇ УСТАНОВКИ СТАБІЛІЗАЦІЇ КОНДЕНСАТУ З РЕЗЕРВУАРНИМ ПАРКОМ.	343
57.	ГУРКО О. В. ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ НЕОЛОГІЗМІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.	352
58.	ЕСЕНЬБЕКОВА У. М. МЕДІА КОММУНІКАЦІЙ: ДЕТЕРМІНАЦІЯ ДІАЛОГА МЕЖДУ ГОСУДАРСТВОМ И ОБЩЕСТВОМ.	357
59.	ЕТТИБАЕВА Л. А., АБДУАЗИЗОВ Ш., МАМИРКУЛОЛВА Г., ХАМДАМОВ С. ЭКСТРАКЦИЯ ЭФИРНЫХ МАСЕЛ МЯТЫ И МАСС СПЕКТРОСКОПИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ЕГО СОСТАВА.	365
60.	ЄМЦЕВ В. І., ЄМЦЕВА Г. Ф. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.	374

АНДРАГОГІЧНІ ПРИНЦИПИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ: ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ

Гіптерс З. В.

доктор педагогічних наук, доцент

Коваль М. С.

кандидат педагогічних наук, професор

Кусій М. І.

кандидат педагогічних наук, доцент

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

На основі короткої історичної ретроспективи висвітлено андрагогічні принципи навчання студентів та роль викладача вищої школи у їх застосуванні.

Ключові слова: андрагогіка, андрагогічні принципи навчання, викладачі вищої школи, дорослі, студенти.

У сучасній міжнародній термінології освіта дорослих трактується як «комплекс поступових процесів формального чи іншого навчання, за допомогою яких люди, які є, з точки зору суспільства, якому вони належать, дорослими, розвивають свої здібності, збагачують свої знання і удосконалюють технічні та професійні кваліфікації чи застосовують їх у новому напрямі для задоволення своїх потреб і потреб свого суспільства» [2]. Для України актуальність освіти дорослих зумовлена додатковими чинниками, серед яких, зокрема: необхідність адаптації дорослого населення до нових соціально-економічних умов; проблема зайнятості економічно активного населення; зростання безробіття; професійне навчання дорослих у закладах вищої освіти та розробка ефективної освітньої системи відповідно до запитів суспільства.

Проблему освіти дорослих та застосування андрагогічних принципів навчання студентів нині досліджують С. Змієв, І. Колеснікова, О. Комар, Л. Лук'янова, А. Марон, С. Нетьосов, Н. Ничкало, А. Опольська, М. Полякова, Л.

Сігаєва, Л. Тимчук, С. Хаджирадєва та інші. Фахівці акцентують увагу на філософських та наукових засадах освіти дорослих, формулюють основні поняття та терміни андрагогіки, аналізують гуманістичні основи технологій навчання дорослих взагалі та професійної освіти зокрема.

Особливості навчання у закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання (у закладах вищої освіти державної форми власності, які забезпечують підготовку фахівців сфери цивільного захисту) висвітлено у працях Б. Малишева, В. Романюка, І. Савельєвої, С. Сьоміна; проблемі «психолого-педагогічних особливостей підготовки фахівців» присвячені дослідження Н. Голованової, М. Горліченко, В. Павлушенко, А. Пилиповського[5]. Однак висновки фахівців з питань педагогіки вищої школи та результати вивчення практики підготовки майбутніх фахівців у вищих закладах освіти із специфічними умовами навчання свідчать про те, що подальшого дослідження потребує проблема застосування андрагогічних принципів навчання студентів та курсантів. У статті розглянуто точки перетину освіти дорослих (студентів, курсантів) і діяльності викладача вищої школи на основі рефлексії, історичних аргументів та вивчення сучасних освітніх пропозицій для дорослого населення. У контексті дослідження використані загальнонаукові методи синтезу, аналізу, порівняння й узагальнення.

Насамперед звернемо увагу на поняттєвий апарат означеної теми, зокрема на визначення терміну «андрагогіка» та особливості й відмінності між педагогікою та андрагогікою. Освіта дорослих сьогодні трактується як самостійна галузь народної освіти, яка має велике значення для суспільного прогресу. Андрагогіка – це теорія навчання дорослих, яка виходить з того, що мета сучасного підходу до освіти полягає у сприянні розвитку та збагаченні цілісної особистості, прояву її самобутності, актуалізації її здібностей. Нагальність розвитку освіти дорослих детермінується необхідністю розв’язання суперечностей: між об’єктивною потребою розвитку навчання дорослих у системі *формальної, неформальної* (у т. ч. дистанційної) та *інформальної* освіти і відсутністю належного науково-методичного, нормативно-правового,

організаційного забезпечення; між необхідністю врахування потреб ринку праці, вимог роботодавців, а також освітньо-культурних потреб дорослих, мотиваційних, ціннісних орієнтацій дорослих щодо професійної й особистісної самореалізації та відсутністю сучасних технологій їхньої професійної підготовки і перепідготовки; між зрослими вимогами роботодавців до рівня професійної компетентності дорослих працівників і відсутністю комплексної науково обґрунтованої системи професійної перепідготовки [3, с. 21–22].

За визначенням відомого вченого – андрагога Л. Тураса, це наука про «навчання, самонавчання, виховання, самовиховання дорослих, яка свої теоретичні узагальнення і нормативні положення будує на двох джерелах знання: на доробку гуманістичних і соціальних наук, а також на власних дослідженнях дорослих в освітніх ситуаціях» [6, с. 124]. Професор Т. Александер, який впродовж багатьох років очолює кафедру андрагогіки в Ягеллонському університеті в Кракові, обґрутовуючи сутність андрагогіки, звертається до наукової спадщини А. Каппа, німецького філософа, який у 30-х роках XIX ст. вперше вжив такий термін. Спочатку андрагогіку визначали як розділ педагогіки, зазначає Т. Александер. У міжвоєнні роки вчені запропонували розглядати андрагогіку як дві автономні науки, що займаються проблемами виховання. Йшлося про педагогіку як науку про навчання і виховання дітей і молоді, а також про андрагогіку, що займається навчанням і вихованням дорослих [6, с. 125].

Специфіка організації будь-якого навчання обумовлюється особливостями контингенту тих, хто навчається, а також цілями, змістом і умовами навчання. Період навчання студентів і аспірантів у вищих закладах освіти охоплює як останні роки неповноліття, так і перші роки етапу дорослості людини. Саме цей «перехідний період» багато в чому зумовлює особливу специфіку навчання, адже у 18–22 років починається так звана «криза ранньої дорослості», зміни основних життєвих компонентів молоді людини, коли вона прощається з дитинством і робить кроки на шляху до реального самовизначення [1].

У цей період людина починає набувати основні характеристики дорослого – особи, яка виконує соціально значущі продуктивні ролі (громадянина, працівника, члена сім'ї), що володіє фізіологічною, психологічною, соціальною, моральною зрілістю, відносною економічною незалежністю, життєвим досвідом і рівнем самосвідомості, достатніми для відповідальної самоврядної поведінки [4]. Найголовніше – людина в зазначеному віці починає усвідомлювати себе все більш незалежною, самостійною, самокерованою особистістю і в процесі навчання. В житті з'являються конкретні життєво важливі цілі, пов'язані з оволодінням певними соціальними ролями, досягненням певного соціального, професійного, сімейно-побутового статусу; індивід оволодіває новими ціннісними орієнтаціями і особистісними якостями, які дозволяють йому дедалі більшою мірою відповідально поводитися в громадському житті. При цьому людина спирається на все більший обсяг життєвого (побутового, соціального, професійного) досвіду, якого вона набуває в процесі життєдіяльності, зокрема навчання у вищій школі.

Андрагогічні принципи навчання – це принципи пріоритету самостійного навчання; спільної діяльності тих, хто навчається, з педагогом – організатором навчального процесу; опори на досвід учня (студента) як одного з джерел навчання; індивідуалізації навчання; системності навчання; контекстності навчання; актуалізації результатів навчання; розвитку освітніх потреб учнів, студентів; усвідомленості навчання. Головна відмінність *андрагогічних* принципів від *педагогічних* полягає в тому, що вони визначають діяльність в організації навчального процесу не лише педагогів, але перш за все тих, хто навчається, тоді як *педагогічні* принципи головним чином регламентують діяльність учнів, студентів [4].

Як вважає С. Змієв, у модель компетентності сучасного викладача вищого закладу освіти (ВЗО) входять,

по-перше, такі основні вміння, як визначення освітніх потреб тих, хто навчається, визначення рівня підготовки студентів, виявлення обсягу їхнього

життєвого досвіду та можливості його використання в процесі навчання, виявлення когнітивних, психофізіологічних особливостей студентів, відбір джерел, засобів, форм і методів навчання, розробка або уточнення навчальних планів, програм, створення комфортних умов навчання, забезпечення навчального процесу навчально-методичними джерелами і засобами навчання, створення навчальних ситуацій, організація спільної діяльності всіх учасників процесу навчання, використання різних критеріїв оцінювання досягнень кожного учасника і всього процесу навчання, визначення перспектив освітніх потреб студентів, корекція процесу навчання.

По-друге, модель компетентності викладача ВЗО передбачає оволодіння такими знаннями, як теорія навчання недорослих, дорослих і літніх людей, їхні вікові особистісні психофізіологічні, соціальні, професійні особливості, психологія навчання недорослих, дорослих і літніх людей, основи філософії і соціології освіти, технологія навчання недорослих, дорослих і літніх учнів, технологія самостійного навчання, економічні та правові аспекти освіти, організація і технологія дистанційного навчання, методики навчання з конкретних навчальних дисциплін.

По-третє, викладач ВЗО повинен володіти такими навичками, як проведення психолого-педагогічної та психолого-андрагогічної діагностики студентів і оброблення його результатів, практичне здійснення викладання, робота з науковою і навчально-методичною літературою, робота на комп'ютері, організаційна робота, розробка навчально-методичних матеріалів.

Для викладача ВЗО необхідним є володіння компетенціями як педагога, так і андрагога. Це надасть можливість викладачеві досягти таких компетентностей, що вимагаються в європейському єдиному просторі вищої освіти, як: 1) знання, що дозволяють виявити оригінальність (індивідуальність) в розвитку або застосуванні ідей, часто в дослідницькому контексті; 2) вміння вирішувати проблеми в новому, незнайомому оточенні, формулювати власну думку на основі неповної або обмеженої інформації, викладати свої позиції і

доносити до професійної та непрофесійної аудиторії; 3) навички самокерованого самостійного навчання [8].

Для випускника європейського ВЗО найважливішою компетенцією залишається вміння організувати своє навчання упродовж усього життя (Life-long learning), і для цього він повинен опанувати: 1) високоспеціалізованими знаннями, котрі посідають передові позиції в сфері роботи або навчання і складають основу для оригінальних роздумів або наукових досліджень; 2) спеціальними навичками вирішення проблем, що вимагаються в наукових дослідженнях або інновативній діяльності для розвитку нових знань і процедур, а також для об'єднання знань з різних галузей; 3) вміннями (компетенціями) керувати і видозмінювати складні, непередбачувані умови праці або навчання, а також брати на себе відповідальність за розвиток професійних знань і практичної діяльності команди фахівців [7]. Саме на перетині освіти студентів, курсантів і діяльності викладача вищої школи знаходимо вирішення проблеми застосування андрагогічних принципів навчання дорослих.

Отже, сучасна наука «андрагогіка» спрямовується на з'ясування тих суперечностей і протиріч у загальних твердженнях, що віддзеркалюють діалектику процесів виховання і навчання, самонавчання, самовдосконалення дорослих, а також вимагає розуміння такого підходу, котрий би підтверджував закономірність цих процесів. Побудова загальної теорії виховання і навчання дорослих, їх самонавчання і самовиховання – це завдання, розв'язання якого потребує поєднання наукових положень з гіпотезами, вірогідність яких можуть підтвердити або спростувати подальші дослідження. Тому у вищій освіті України назріла необхідність більш масштабного застосування андрагогічних принципів навчання, а також потреба в організації підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації викладачів вищих закладів освіти, які б володіли компетенціями викладача-педагога та викладача-андрагога. На нашу думку, доцільно ввести у вищій професійній освіті спеціальність «Андрагогіка».

Головним завданням освіти дорослих в сучасних умовах стає створення необхідних умов для навчання людини, що є засобом реалізації її життєвих

цілей з огляду на суспільні умови і завдання, а зміна ролі освіти в житті дорослої людини полягає в тому, що вона з соціального інституту, як частини державного апарату, перетворюється на сферу послуг. Тобто мета сучасної вищої освіти – не тільки забезпечити «оптимізацію професійної мобільності», але й надати людині можливість бути самою собою, а також сформувати у неї «постійне бажання вчитися і творити себе». Перспективи подальших досліджень вбачаємо у пошуках ефективних організаційно-змістових та методичних засад андрагогіки з метою використання їх у професійній вищій освіті дорослих, студентів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ананьев, Б. Г. Человек как предмет познания / Б. Г. Ананьев. – 3-е изд. – М.; Харьков; Минск; СПб. : Питер, 2002. – 282 с.
2. Гамбургская декларация об обучении взрослых. Пятая Международная конференция по образованию взрослых, ЮНЕСКО. Гамбург, Германия, 14-18 июля 1997 г., www.znanie.org/pravo/document.html.
3. Гіптерс З. В. Економічна освіта дітей і дорослих на західноукраїнських землях (XIX – перша половина XX ст.): монографія. – К.: УБС НБУ, 2014. – 479 с.
4. Змеёв С. И., Андрагогика: основы теории, истории и технологии обучения взрослых / С. И. Змеёв. – М. : ПЕР СЭ, 2007. – 272 с.
5. Коваль М. С. Формування професійної готовності майбутніх рятувальників / М. С. Коваль // Сучасний рух науки: тези доп. V міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 7-8 лютого 2019 р. – Дніпро, 2019. – 864 с. – С. 318–322.
6. Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku. Tom IV. P. Wydawnictwo Akademickie «Żak». Warszawa, 2005. – 1295 s.
7. European Qualifications Framework for Lifelong Learning. – European Commission. Education and Culture. – 2008.

8.Shared 'Dublin' Descriptors for Short Cycle, First Cycle, Second Cycle and Third Cycle Awards [Интернет-ресурс]. URL:
<http://www.jointquality.nl/content/descriptors/CompletesetDublinD>